

یادگیری زندگی با هم

نویسندگان:

کارگروه تخصصی شبیه‌سازی‌های مذهبی برای کودکان

مترجمان:

خدیدجه ابوالمعالی - امیرمسعود رستگاری - افسانه بوستان

با مقدمه‌ای از:

دکتر کیانوش هاشمیان

شکل

عنوان و نام پدیدآور	: یادگیری زندگی با هم / تحقیق توسط آریگاتو فاندیشن، با همکاری یونسکو، یونیسف، [اصحیح: شورای بین مذاهب تربیت اخلاقی برای کودکان، شبکه جهانی مذاهب برای کودکان، بنیاد آریگاتو]؛ ترجمه خدیجه ابوالمعالی، امیرمسعود رستمی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر علم، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۴-۷۴۱-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Learning To Live Together : An Intercultural And Interfaith Programme For Ethics Education . 2008
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: آموزش و پرورش چند فرهنگی، آموزش و پرورش -- فرصت‌های برابر، فرزندان مهاجران -- آموزش
موضوع	: روابط بین گروه‌ها، ارتباط میان فرهنگی، تربیت اخلاقی، راه و رسم زندگی
شناسه افزوده	: اسماعیلی، خدیجه -، مترجم
شناسه افزوده	: رستمی، امیرمسعود، -، مترجم
شناسه افزوده	: برای بین مذاهب تربیت اخلاقی برای کودکان
شناسه افزوده	: Interfaith Council on Ethics Education for children
شناسه افزوده	: شبکه جهانی مذاهب برای کودکان
شناسه افزوده	: Global Network Of Religions For Children
شناسه افزوده	: بنیاد آریگاتو
رده بندی کنگره	: LC۱۰۹/۲۱۳۹۴
رده بندی دیویی	: ۳۷۰/۱۱۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۵۰۱۰۶

نسخه

یادگیری زندگی با هم

نویسندگان: کار گروه تخصصی شبکه جهانی مذاهب برای کودکان

مترجمان: خدیجه ابوالمعالی، امیرمسعود رستمی

چاپ اول: ۱۳۹۶

تیراژ: ۵۵۰ نسخه

لیتوگرافی: کوثر

چاپ: رامین

خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری

بن بست گرانفر، پلاک ۴، تلفن ۶۶۴۱۲۳۵۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۴-۷۴۱-۷

فهرست

۹		مقدمه
۱۳		مقدمه مترجمین
۱۶		کلیات: کودکان و پرورش حقایق

بخش اول: راهنمای کاربران

۵۲		۱- راهنمای کاربران
۵۲		۱-۱- حوزه‌ها و اهداف
۵۳		۲-۱- واحدهای یادگیری
۵۴		۱-۲-۱- چهار ارزش
۵۵		۲-۲-۱- واحدها
۵۶		۳-۲-۱- پرورش جوانان برای رشد معنویت درونی
۵۶		۴-۲-۱- مربیان و تسهیل‌کنندگان- قلب فرایند یادگیری
۵۸		۵-۲-۱- رهنمودها و فرآیند یادگیری
۶۰		۳-۱- روش‌شناسی‌ها
۶۲		۱-۳-۱- روش‌شناسی‌های پیشنهادی
۶۴		۲-۳-۱- تکنیک‌های پیشنهادی
۶۹		۴-۱- ایجاد محیط یادگیری مناسب
۷۰		۱-۴-۱- در نقش الگو بودن
۷۱		۵-۱- شروع واحدهای یادگیری

- ۷۱ ۱-۵-۱- درونی سازی محتوای واحدها.
- ۷۱ ۱-۵-۲- جایگاه و شرکت کنندگان.
- ۷۲ ۱-۵-۳- اهداف.
- ۷۲ ۱-۵-۴- روش شناسی ها.
- ۷۲ ۱-۵-۵- منابع.
- ۷۳ ۱-۵-۶- رهنمودها.
- ۷۳ ۱-۵-۷- انتقال به عمل.
- ۷۳ ۱-۵-۸- ارزیابی.
- ۷۴ ۱-۶- یا دیری زندگی با هم در مورد چه کسانی باید به کار رود؟
- ۷۵ ۱-۷- در کجا یادگیری زندگی با هم استفاده می شود؟
- ۷۵ ۱-۸- چه کسانی یادگیری زندگی با هم استفاده می کنند؟
- ۷۵ ۱-۸-۱- جایگاه های رسمی.
- ۷۶ ۱-۸-۲- جایگاه های بدون رسمیت.
- ۷۷ ۱-۸-۳- جایگاه های غیررسمی.
- ۷۷ ۱-۹- کتاب راهنما برای شرکت کنندگان.
- ۷۸ ۱-۱۰- من چه کاری می توانم انجام دهم اگر ...
- ۷۹ ۱-۱۰-۱- من چه کاری می توانم انجام دهم اگر ...

بخش دوم: واحدهای یادگیری

- ۸۶ ۲- واحدهای یادگیری.
- ۸۸ ۲-۱- واحد ۱: فهم خود و دیگران.
- ۹۱ ۲-۱-۱- فعالیتهای پیشنهادی.
- ۹۲ ۲-۱-۲- فعالیت های پیشنهادی.
- ۹۳ ۲-۱-۳- فعالیت های پیشنهادی.
- ۹۴ ۲-۱-۴- فعالیت های پیشنهادی.
- ۹۵ ۲-۱-۵- فعالیت های پیشنهادی.
- ۹۵ ۲-۱-۶- واحد ۲: تغییر دادن دنیا با یکدیگر.

۹۸	۷-۱-۲- فعالیت‌های پیشنهادی
۹۹	۸-۱-۲- فعالیت‌های پیشنهادی
۱۰۰	۹-۱-۲- فعالیت‌های پیشنهادی
۱۰۱	۱۰-۱-۲- فعالیت‌های پیشنهادی
۱۰۲	۱۱-۱-۲- فعالیت‌های پیشنهادی
۱۰۳	۱۲-۱-۲- فعالیت‌های پیشنهادی

بخش سوم: هدایت پیشرفت

۱۰۶	۳- هدایت پیشرفت
۱۰۶	۱-۳- گزارش سفر یادگیری
۱۰۸	۲-۳- روش‌های ارزیابی یادگیری شرکت‌کنندگان
۱۱۴	۳-۳- بررسی الگوهای ارزیابی
۱۱۵	۴-۳- ارزیابی اثرات

بخش چهارم: فعالیت‌ها

۱۲۰	۴- فعالیت‌ها
۱۲۰	۱-۴- جدول فعالیت‌ها
۱۲۳	۲-۴- فعالیت‌ها

بخش پنجم: منابع

۲۰۸	۵- منابع
۲۰۸	۱-۵- داستان‌ها
۲۳۰	۲-۵- مطالعه موردی
۲۳۱	۱-۲-۵- مطالعه موردی ۱

- ۲۲۲..... ۲-۲-۵ مطالعه موردی ۲
- ۲۳۶..... ۳-۵ معماهای اخلاقی
- ۲۴۱..... ۴-۵ فیلم‌ها و ویدئوها
- ۲۴۳..... ۵-۵ آوازاها
- ۲۴۴..... ۶-۵ اشعار
- ۲۴۶..... ۳-۶-۵ کودکان می‌آموزند که چگونه زندگی کنند
- ۲۵۴..... ۷-۵ دعا ایی برای صلح
- ۲۵۴..... ۱-۷-۵ هدایا، مشترک
- ۲۵۷..... ۲-۷-۵ نیش‌های بینمذهبی برای صلح
- ۲۵۷..... ۳-۷-۵ آه نوای حکمت‌آمیزی
- ۲۵۸..... ۴-۷-۵ مرا وسایدا، برای صلح قرار بده
- ۲۵۹..... ۵-۷-۵ باشد که در همه زمان‌ها باشم
- ۲۵۹..... ۶-۷-۵ بخشنده باش
- ۲۵۹..... ۷-۷-۵ صلح در جهان
- ۲۶۰..... ۸-۷-۵ راهی به سوی ربانیت
- ۲۶۰..... ۹-۷-۵ نیایش جهانی برای صلح
- ۲۶۰..... ۱۰-۷-۵ به ما صلح و صفا عطا کن
- ۲۶۱..... ۱۱-۷-۵ صلح برای آرامش
- ۲۶۱..... ۱۲-۷-۵ سخنان مهربانی بودا
- ۲۶۲..... ۱۳-۷-۵ روزهای بهت و ترس
- ۲۶۲..... ۱۴-۷-۵ نیایش بین ادیانی صلح قبل از نشست صلح جهانی
- ۲۶۲..... ۱۵-۷-۵ نیایش در محل انفجار بمب اتمی در هیروشیما (ژاپن)
- ۲۶۳..... ۱۶-۷-۵ بگذار آنجا صلح باشد
- ۲۶۴..... ۱۷-۷-۵ قلب من لایق شده‌است
- ۲۶۴..... ۸-۵ نقش بازی کردن (ایفای نقش)
- ۲۶۵..... ۱-۸-۵ کارت ۱:
- ۲۶۵..... ۲-۸-۵ کارت ۲:
- ۲۶۶..... ۳-۸-۵ کارتهای اخبار صلح
- ۲۶۸..... ۴-۸-۵ خلاصه‌ای از پیمان حقوق کودکان (ماده‌های ۱-۴۲)

- ۵-۸-۵- خلاصه‌ای از بیانیه جهانی حقوق انسان‌ها ۲۷۱
- ۵-۹- چگونه به یک درنای کاغذی برسید ۲۷۲

بخش ششم: ما آن را چگونه انجام می‌دهیم

- ۶-۱- کارگاه آموزشی در مورد آموزش اخلاقیات ۲۸۰
- ۶-۲- کارگاه آموزشی در مورد مهاجرت و جابجایی ۲۸۴
- ۶-۳- ۱- بناد GNRC جوانان با همدیگر ۲۸۸
- ۶-۴- کارگاه آموزشی درباره اصول اخلاقی ۲۹۲
- ۶-۵- کارگاه آموزشی در مورد آموزش اخلاقیات ۲۹۷
- ۶-۶- کارگاه آموزشی در مورد آموزش اخلاقیات ۳۰۰
- ۶-۷- مسافرت با یکدیگر ۳۰۳
- ۶-۸- کارگاه آموزشی در مورد مهاجرت و جابجایی ۳۰۷
- ۶-۹- کارگاه آموزشی درباره خشونت، جنس ۳۱۱
- ۶-۱۰- کارگاه آموزشی در مورد خشونت علیه ۳۱۵

بخش هفتم: پیوست

- ۷-۱- منابع ۳۲۰
- ۷-۱-۱- منابع داستانها ۳۲۰
- ۷-۱-۲- منابع اشعار ۳۲۱
- ۷-۱-۳- منابع فعالیتها ۳۲۱
- ۷-۲- کلمات اختصاری ۳۲۱
- ۷-۳- فهرست اعضاء ۳۲۲
- ۷-۳-۱- فهرست اعضای شورای بینمذهبی ۳۲۲
- ۷-۳-۲- فهرست اعضای شورای بینمذهبی مربوط به آموزشهای اخلاقی برای کودکان ... ۳۲۳
- ۷-۴- هماهنگ‌کنندگان GNRC ۳۲۴
- ۷-۵- فرمهای ارزیابی ۳۲۵

۳۲۵	۱-۵-۷- تدارکات
۳۲۵	۲-۵-۷- محتوا
۳۲۵	۳-۵-۷- یادگیری
۳۲۶	۴-۵-۷- ماتریس تاثیرات ارزیابی

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از مایلی که امروزه خرد جهانی به آن سوی حرکت می‌کند، آینده‌ای بهتر برای بشر در این سفینه خاکی است. سرچشمه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم واژه‌های گوناگونی را برای آن ارایه داده‌اند، همچون عصر کامپیوتر، عصر بزرگراه‌های اطلاعاتی، عصر دیجیتال، عصر پست مدرن و غیره.

اما اگر ما انسان‌ها به مسأله‌های اساسی، امکانات ملی و بین‌المللی آشنا باشیم، می‌توانیم از راه‌های مستقیم با ارایه کار خود و در کنار گفتن احتیاجات اجتماعی، مفید واقع شویم. مهم نیست شغل شخص چه باشد، دانش آموز، دانشجو، معلم، استاد، افسر پلیس، وکیل دادگستری، پزشک و غیره.

چون، سلامت روان ملی در جهات مختلفی جلو می‌رود. سلامت روان ملی بستگی به شجاعت فکری، حس مسئولیت، پیشرفت در علوم و هنرها و بالاخره کیفیت زندگی روزانه دارد، و در نتیجه، سلامت ملی یا اجتماعی، از سلامت روانی اذخا می‌کند که در آن اجتماع زندگی می‌کنند به وجود می‌آید.

برای ارتقاء کیفیت زندگی روزانه نیازمند آموزش‌های کارآمد و مؤثر هستیم. آموزش باید فرآیندی باشد در جهت کمک به اشخاص، تا منحصر به فرد بودن خود را دریابند. باید توسعه و پرورش این بی‌همتایی (uniqueness) را به فرد آموخت و بعد راه تشریک مساعی کردن با دیگران را.

تصور کنید چه دنیایی می‌داشتیم اگر از زبان اشخاص می‌شنیدید که چه خوبست که با دیگران فرق دارید، تفاوت‌هایتان را به من نشان دهید، شاید من از آنها درس بیاموزم. با این حال شاهد این هستیم که همه تلاش‌ها برای این است که انسان‌ها را به هم شبیه سازیم.

آر.دی. لین^۱ در کتاب "سیاست تجربه" به موضوع بحث‌انگیزی اشاره می‌کند، او می‌گوید: "آنچه ما فکر می‌کنیم، کمتر از آن است که می‌دانیم، آنچه می‌دانیم، کمتر از آن است که دوست داریم، آنچه که دوست داریم، بسیار کمتر از آن چیزی است که وجود دارد و در نتیجه، ما بسیار کمتر از آنچه هستیم می‌باشیم."

با علم به این باید تمایل عظیمی به شدن (Becoming) در ما موج بزند. اگر همه زندگی به سمت فرایند شدن، رشد کردن، دیدن، احساس کردن، لمس کردن و بوییدن به حرکت درآید، لحظه‌ای با نداشتگی باقی نخواهد ماند. به نظر می‌رسد آنطور که شاید و باید به بی‌همتا بودن اعجاب‌انگیز هر فرد ارج نگذارده‌ایم. اگرچه این واقعیت را قبول داریم که شخصیت هرکس حاصل جمع تمام تجربیات است که از لحظه بسته شدن نافه تا بدین مقطع زمان داشته‌ایم، اما آنچه اغلب نادیده گرفته می‌شود یک عامل مجهول X است، عاملی که تکلیف هرکس را در جهان روشن می‌کند. آنچه باعث می‌شود این بی‌همتایی و منحصر به فرد بودن است که در حال از دست دادن آن هستیم.

در زمینه آموزش داستان جالبی است که شاید هم شنیده باشید و آن داستان مدرسه حیوانات است. ماجرا از اینجا شروع می‌شود که حیوانات جنگل یکی از روزها دورهم جمع می‌شوند تا مدرسه‌ای درست کنند. خرگوش، رنده سنجاب و مارماهی شورای آموزشی مدرسه را تشکیل دادند. خرگوش اصرار داشت که سبزه‌ها را به نام درس باشد، پرنده معتقد بود که باید پرواز نیز گنجانده شود، ماهی هم به آموزش شنا معتقد بود و سنجاب اصرار داشت که بالا رفتن از درخت نیز باید در زمره آموزش‌های مدرسه قرار گیرد. شورای مدرسه با رعایت همه پیشنهادات دفترچه راهنمای تحصیلی مدرسه را تهیه کرد. بعد از آن که همه حیوانات همه درس‌ها را یاد بگیرند. خرگوش در دوییدن نمره بیست گرفت اما، بالا رفتن از درخت برایش دشوار بود و مرتب از پشت به زمین می‌خورد.

دیری نگذشت که در اثر یکی از سقوط‌ها مغزش آسیب دید و قدرت دویدن را از دست داد. پرنده در پرواز عالی بود، اما نوبت به دویدن روی زمین که می‌رسید نمره خوبی نمی‌گرفت، مرتب بال‌هایش می‌شکست و دیری نگذشت که در درس پرواز هم نمره‌ای بهتر از

ده نصیب او نشد، در کار دویدن هم مرتب صفر می گرفت. صعود عمودی از تنه و از شاخ و برگ درخت‌ها هم برایش شاق بود. جالب اینجاست که تنها مارماهی کند ذهن و عقب افتاده بود که می توانست درس‌های مدرسه را تا حدودی انجام دهد و با نمره ضعیف بالا برود. اما مسئولین مدرسه از این خوشحال بودند که همه دانش‌آموزان همه درس‌ها را می‌خوانند.

من و شما ممکن است به این داستان بخندیم، اما واقعیتی است که وجود دارد، همه تلاش ما بر این است که همه را مثل هم ببینیم و دیری نخواهد گذشت که توانایی تطبیق دادن، جای موفقیت‌ها، آموزشی را پر کند. کافی نیست که فقط برای امروز زندگی کنیم و بیاموزیم. باید به روی بینیم که پنجاه سال دیگر دنیا چه شکلی خواهد داشت. باید زندگی در یکصد سال دیگر را آموزش دهیم و بدان یک هزار سال آینده خواب ببینیم. دنیای امروز برای دانش‌آموز حتی کلاس اول درسی سال آینده مفهومی نخواهد داشت. باید دید که دنیای ما با چه سرعتی تغییر کرده‌است. بی دلیل بس که ما این حد گیج و نگران و دلواپس هستیم، چون ما را برای زندگی در روزگار امروز آموزش نداده‌اند.

به نظر می‌رسد مساله دانستن این است که بقدر می‌توانیم از دیگران فاصله بگیریم، نه اینکه چقدر به آنها نزدیک شویم. راحت‌ترین کار این است که آنچه هستیم باشیم و آنچه را که احساس می‌کنیم نشان دهیم و دشوارترین کار دنیا این است که آنچه باشیم که دیگران می‌خواهند باشیم. هیچ دو چیز یک شکل وجود ندارد و همه چیز در حال تغییر است. به چهره اشخاص نگاه کنید، هر چهره متفاوت از دیگری است. هرکس زیبایی خویش را دارد، هرگز دو گل یکسان خلق نشده‌اند. مادر طبیعت از همسانی بیزار است، حتی دو تیغه عسل‌خوار هم فرق دارند. با در نظر گرفتن تفاوت‌هایمان از یکدیگر و پویایی که در وجود همه ما نهاده شد، موارد گاردنر نظریه هوش‌های هفتگانه را مطرح می‌سازد که عبارتند از هوش‌های: ۱- لفظی-رمانی، ۲- منطقی-ریاضی، ۳- بصری-فضایی، ۴- موسیقایی-سموزون، ۵- بدنی-جنبشی، ۶- بین فردی، ۷- درون فردی.

تصور کنید در اصل او را از یک آموزش تک بعدی، انفعالی و غیرپایدار دور ساخته‌ایم و به سوی آموزش دو طرفه، پویا، پایدار و چندبعدی حرکت کرده‌ایم. تاکید امروز ما در امر

آموزش بر استفاده از کل مغز^۱ انسان در یادگیری است.

کودکان را باید براساس یادگیری‌های فراشناختی جهت داد. سوال‌هایی از قبیل چگونه؟ و چرا؟ بایستی بیشتر مطرح شود تا سوال‌هایی در حیطه چه؟ ذهن خلاق و پویای کودک را بایستی توسعه دهیم و پرورش خلاقیت بایستی با شیوه خاص خود به او راهنمایی شود.

در قسمت هوش بین فردی و میان فردی وقتی به رشد معنویت در کودکان می‌رسیم ارزش‌های اخلاقی و احترام به افراد دارای مذاهب و تمدن‌های مختلف را بایستی آموزش داد. یکی از اهداف اصلی شبکه جهانی مذاهب برای کودکان^۲ در همین راستا است. این اصل بشری را بایستی فراهم‌ش کرد که تعهد کلی همه ما به حفظ ارزش و منزلت انسان است. از دوران کودکی بایستی در جهت تقویت تعهد آنان نسبت به عدالت و احترام به بشریت آموزش‌های اساسی را از طریق ایجاد ارتباطات هماهنگ بین افراد جوامع مختلف یاد داد. یادگیری زندگی باهم از فرهنگ‌ها، مختلف و به طور اخص از مذاهب گوناگون، اعتقاد به خالق جهان و حضور الهی را باید در کودکان پرورش داد.

رشد ارزش‌های اخلاقی در کودکان می‌تواند یکی از ابعاد اصلی برای ایجاد یک آینده بهتر باشد. آموزش بایستی در جهتی سوق پیدا کند که کودک، یک تصویر سالمی را در خود بسازد، یعنی اینکه بتواند یک ارتباط سالم با خود، با دیگری، با محیط و با خدا (واقعیت جهانی، وجود مقدس) به وجود آورد که منجر به افزایش کیفیت زندگی شود، این مسیر سرانجام او را عضوی از جامعه جهانی خواهد کرد.

کتاب حاضر شامل اصول، فعالیت‌های گوناگون و داستان‌های بسیار عالی اخلاقی است که در ارتباط با آموزش‌های موثر برای چگونه با هم زیستن است. این آموزش‌ها در جهت رشد اخلاقی و معنویت در کودکان اشاره دارد. این کتاب می‌تواند راهنمای خوبی برای معلمان، والدین و مسئولین آموزش و پرورش باشد.

دکتر کیانوش هاشمیان

زمستان ۱۳۹۵